

Muita (muitas maksājumi, muitas procedūras)

Publicēts: 04.10.2022.

Atjaunināts: 21.03.2025.

Jautājumu kategorija

Muita

Kā nosaka muitas vērtību automobiļiem, kas iegādāti trešajās valstīs?

Preču muitas vērtības noteikšanu Savienības muitas teritorijā reglamentē Savienības Muitas kodeksā^[1] (SMK) 69.–76. pants. Pamatmetode ir darījuma vērtība, un, ja tā nav izmantojama, tiek pielietotas secīgas palīgmetodes.

Saskaņā ar SMK 70. panta 1. punktu preču muitas vērtības pamatbāze ir faktiski samaksātā vai maksājamā cena par precēm, kas tiek ievestas Savienības muitas teritorijā. Šī cena tiek koriģēta ar SMK 71. pantā minētajiem pieskaitījumiem (piem., transporta un apdrošināšanas izmaksas) SMK 72. pantā minētajiem atskaitījumiem.

Ja automobilis iegādāts valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, tā muitas vērtība primāri tiek noteikta pēc darījuma vērtības. Ja darījuma vērtībā nav iekļautas piegādes izmaksas, tā tiek koriģēta ar SMK 71. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētajiem izdevumiem (transporta izmaksas, apdrošināšanas izmaksas, kraušanas un apstrādes izmaksas līdz ieviešanas vietai Savienības muitas teritorijā).

Lai pamatotu muitas deklarācijā deklarēto preces muitas vērtību, iesniedzams rēķins, kas attiecas uz deklarēto darījuma vērtību^[2] un arī cita dokumentāri pamatota informācija par faktiskajiem darījuma apstākļiem, piemēram, apmaksas dokuments, transportēšanas pakalpojumu rēķins, eksportējošās valsts muitas iestādes apstiprināta muitas deklarācija par preces eksportu uz Savienības muitas teritoriju, izdrukas no automobiļu izsoles tīmekļa vietnes u.c. saistoša informācija, kas sniedz muitas iestādei detalizētas un vispusīgas ziņas par darījuma norisi.

Tādējādi standartgadījumā izsolē iegādāta automobiļa darījuma vērtība, kas tiek pamatota ar darījuma norisi apliecinošiem dokumentiem, var tikt izmantota preces muitas vērtības noteikšanai. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka, ievērojot risku analizē balstītu pieeju, muitas amatpersonas var pieprasīt papildu ziņas, lai kļiedētu šaubas par deklarētās muitas vērtības atbilstību normatīvo aktu nosacījumiem un faktiskajiem darījuma apstākļiem, piemēram, lai pārliecinātos par automobilim piemītošajiem bojājumiem, defektiem, trūkumiem, kas pamato tā zemo iegādes vērtību.

Gadījumos, kad VID Muitas pārvaldei pēcmuitošanas pārbaudes ietvaros nepieciešams noteikt preču muitas vērtību pēc SMK 74. panta 3. punktā minētās palīgmetodes – pamatojoties uz Savienības muitas teritorijā pieejamiem datiem, muitas vērtības noteikšanai var tikt izmantotas Transportlīdzekļu cenu katalogā norādītās ziņas par konkrētai automobiļa markai, modelim un citiem tehniskiem parametriem atbilstošu vērtību.

Vēršam uzmanību, ka Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 08.04.2010. sprieduma lietā Nr. SKA – 102/2010 12.punktā ir norādījis, ka Senāts savā praksē jau agrāk ir atzinis lietotu automobiļu ieviešanas gadījumā par izmantojamiem muitas rīcībā esošos automobiļu cenu katalogus, kuri regulāri tiek atjaunoti. Tādējādi tiek saprātīgi nodrošināta vienota prakse muitas vērtības noteikšanā lietotiem automobiļiem, kā arī tiek nodrošināta vienlīdzības principa ievērošana.

Papildus informējam, ka muitas iestādes rīcībā esošais Transportlīdzekļu cenu katalogs nav publiski pieejams, jo tas ir

paredzēts dienesta vajadzībām, t.sk. muitas risku izvērtēšanai, un saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 5. panta otrās daļas 2., 6. punktu un 81. panta nosacījumiem tā ir ierobežotas pieejamības informācija.

Ja muitas amatpersonām rodas šaubas par deklarētās muitas vērtības atbilstību normatīvo aktu nosacījumiem un faktiskajiem darījuma apstākļiem, saskaņā ar Regulas (ES) 2015/2447[3] 244. panta un Ministru kabineta noteikumu Nr. 86[4] 39. punktu automobilis var tikt laists brīvā apgrozībā pret drošības naudu iespējamā nodokļu parāda segšanai.

Secīgi VID pēcmuitošanas pārbaudes rezultātā (vērtējot gan muitošanas brīdī iesniegto informāciju, gan vajadzības gadījumā pieprasot papildu ziņas darījumā iesaistītām pusēm) pieņem lēmumu par drošības naudas ieskaitīšanu valsts budžetā vai atmaksāšanu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62. pantu pirms nelabvēlīga lēmuma pieņemšanas nodokļu maksātājam tiek dota iespēja izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

Ja nodokļu maksātājs nepiekrīt VID lēmumam par drošības naudas ieskaitīšanu valsts budžetā, saskaņā ar likuma "Par Valsts ieņēmumu dienestu" 22. panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 77. panta pirmo daļu un 79. panta pirmo daļu šo lēmumu nodokļu maksātājam ir tiesības viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas apstrīdēt VID ģenerāldirektoram, apstrīdēšanas iesniegumu iesniedzot VID Muitas pārvaldē vienā no veidiem:

elektroniski VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS);

parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, nosūtot uz VID e-pasta adresi vid@vid.gov.lv

nosūtot to pa pastu uz adresi Talejas ielā 1, Rīgā, LV-1978;

iesniedzot klātienē jebkurā VID klātienes pakalpojumus saņemšanas vietā.

Plašāka informācija par preču laišanu brīvā apgrozībā pret drošības naudu pieejama VID tīmekļvietnē: [Drošības naudas atmaksāšana vai ieskaitīšana valsts budžetā, ja preces laistas brīvā apgrozībā pret iespējamam nodokļu parādam atbilstošu nodrošinājumu | Valsts ieņēmumu dienests](#)

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regula (ES) Nr.952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu.

[2] Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 145. pants.

[3] Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regula (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu.

[4] Ministru kabineta 2018. gada 13. februāra noteikumi Nr. 86 "Muitas maksājumu parāda galvojumu un avansa iemaksu administrēšanas noteikumi".

Cik liels PVN jāmaksā, ja preces vērtība ir 0,01 eiro?

Aizpildot Importa muitas deklarāciju pasta sūtījumiem, maksājamo nodokļu aprēķinātās summas noapaļošana tiek veikta pēc vispārīgiem matemātikas principiem:

summa tiek noapaļota līdz divām zīmēm aiz komata;

noapaļošanai tiek ņemts vērā tikai trešais cipars aiz komata:

1) ja vērtība aiz komata ir robežās $0.000 \leq n < 0.005$, tad noapaļo uz leju (piemēram, 12.484 noapaļo kā 12.48);

2) ja vērtība aiz komata ir robežās $0.005 \leq n < 0.01$, tad noapaļo uz augšu (piemēram, 12.485 noapaļo kā 12.49, bet 12.495 noapaļo kā 12.50).

Piemērs:

Preces vērtība	Nodokļa likme (%)	Nodokļa summa	Nodokļa summa pēc noapaļošanas (eiro)
0,01	0,21	0,002	0,00
0,02	0,21	0,004	0,00
0,03	0,21	0,006	0,01
0,04	0,21	0,008	0,01
0,05	0,21	0,010	0,01
0,06	0,21	0,012	0,01

Kā saņemt pārmaksātos muitas maksājumus?

Iesniegumu iesniedz VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā, VID Klientu apkalpošanas centrā, vai nosūtot iesniegumu pa pastu Valsts ieņēmumu dienestam Talejas ielā 1, Rīgā, LV-1978. Iesniegumā norāda pārmaksātās iemaksas attiecīgajā valsts budžeta ieņēmumu kontā, kā arī valsts budžeta ieņēmumu kontu vai nodokļu maksātāja norēķinu kontu, uz kuru jāpārskaita pārmaksātie muitas maksājumi.

Kādā kontā jāieskaita drošības nauda muitas maksājumu parādu, kas var rasties, nodrošināšanai?

Drošības naudu muitas maksājumu parāda, kas var rasties, nodrošināšanai iemaksā Valsts ieņēmumu dienesta deponēto naudas līdzekļu uzskaites kontā:

Saņēmējs:

Valsts ieņēmumu dienests

reģ. Nr. 90000069281

konta Nr. LV24TREL8135390000000

Valsts kase, kods TREL22

Vai filantropiskie sūtījumi tiek atbrīvoti no ievad muitas nodokļa, kā arī no pievienotās vērtības nodokļa?

Preces labdarības vai filantropiskām organizācijām tiek atbrīvotas no ievad muitas nodokļa saskaņā ar Padomes 2009.gada 16.novembra Regulas (EK) Nr.1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem, XVII sadaļas A punkta "Vispārējiem mērķiem" nosacījumiem. Sabiedriskā labuma organizācijām atbrīvojuma no ievad muitas nodokļa saņemšanas kārtība ir noteikta Ministru kabineta 2016.gada 25.oktobra noteikumos Nr.681 "Kārtība, kādā iestāžu un organizāciju ievestās preces tiek atbrīvotas no ievad muitas nodokļa". Savukārt Sabiedriskā labuma organizāciju likums nosaka sabiedriskā labuma statusa piešķiršanas un atņemšanas kārtību.

Šobrīd Pievienotās vērtības nodokļa likuma 53.panta 3.daļa nosaka, ka ar nodokli neapliek preču importu, kas netiek aplūkots ar muitas nodokli saskaņā ar Padomes 2009.gada 16.novembra regulu (EK) Nr. 1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (kodificēta versija), izņemot šīs regulas 23.pantā minētos preču sūtījumus.

Līdz ar to atbrīvojums gan no ievad muitas, gan no pievienotās vērtības nodokļa piemērojams biedrībām un nodibinājumiem, kuru statūtos, satversmē vai nolikumā norādītais mērķis ir sabiedriskā labuma darbība, kā arī reliģiskajām organizācijām un to iestādēm, kuras veic sabiedriskā labuma darbību, ja šīm biedrībām, nodibinājumiem un reliģiskajām organizācijām ir piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss. Sabiedriskā labuma organizācijas statusu piešķir Valsts ieņēmumu dienests

Ja muitas maksājumi tiek iemaksāti divas reizes par vienu un to pašu noformēto muitas deklarāciju, vai pārmaksāto muitas maksājumu summu var izmantot par citu muitas deklarāciju aprēķināto nodokļu apmaksai?

Jā, var izmantot. Ja nākamā aprēķinātā summa ir lielāka par pārmaksāto summu, tad jāpiemaksā starpība.

Vai transportēšanas izmaksas Latvijas teritorijā iekļaujamās preces muitas vērtībā un uzrādāmas muitas deklarācijā?

Nē, transporta pakalpojumu un cita veida izmaksas, kas radušās par sniegtajiem pakalpojumiem Eiropas Savienības muitas teritorijā (t.sk. Latvijas Republikas teritorijā), nav iekļaujamās preces muitas vērtībā, ar nosacījumu, ja maksa par preču pārvadāšanu Eiropas Savienības muitas teritorijā rēķinā ir uzrādīta atsevišķi.

Savukārt muitas deklarācijā (vienotajā administratīvajā dokumentā) šādas izmaksas ir jāuzrāda, pamatojoties uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma prasībām, kas paredz, ka, piesakot preces muitas procedūrai „izlaišana brīvam apgrozījumam”, izdevumi, kas radušies par sniegtajiem pakalpojumiem Eiropas Savienības muitas teritorijā saistībā ar preču importu (transporta, ekspedīcijas, preču iekraušanas, izkraušanas, preču uzglabāšanas, ekspertīzes un šķirošanas pakalpojumi) un kuri saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 46.panta pirmās daļas 2.punktu aplikti ar 0% likmi, ir jāiekļauj ar PVN apliekamajā vērtībā.

Attiecīgās izmaksas norāda muitas deklarācijas 47.ailē „Nodokļu aprēķins” ar muitas maksājuma veida kodu „51B” vai “56B” (ja piemērots īpašais PVN režīms preču importa darījumos).

Vai ir pieļaujama Savienības preču novietošana muitas noliktavā; kādos gadījumos tas ir atļauts?

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 237.pantā noteikto, ja ir ekonomiska vajadzība un netiek traucēta muitas uzraudzība, muitas noliktavā var novietot Savienības preces.

Savienības preces atļauts novietot muitas noliktavā tikai tad, ja informācija par šādām precēm ir norādīta Muitas noliktavas turēšanas atļaujā

Ja kļūdas pēc muitas maksājumi tiek iemaksāti neatbilstošā muitas iestāžu administrēto valsts budžeta ieņēmumu kontā, vai nepieciešams veikt atkārtotu maksājumu pareizajā kontā?

Nē, atkārtots maksājums nav jāveic. Šajā gadījumā VID Muitas pārvalde kļūdaini ieskaitīto maksājumu pārskaitīs atbilstošā muitas iestāžu administrēto valsts budžeta ieņēmumu kontā, ievērojot ieskaitīšanas datumu valsts budžetā.